

Zuidwest op de digitale snelweg

Bij een eigentijdse presentatie van de kerk hoort onvermijdelijk een plek op het wereldwijde web. Hoe brengen de Abdijkerk, Shalomkerk en Bosbeskapel het er in dat opzicht van af en wie zijn de beheerders die zich daarvoor inspinnen?

Webmasters zijn trouwe vrijwilligers. Die conclusie dringt zich op bij kennismaking met Hans Lorscheijd (Bosbeskapel), Marike Nijveld (Shalomkerk) en Vincent Hildebrandt (Abdijkerk). Alle drie zijn ze vanaf het begin betrokken geweest bij de websites van de drie wijken. Dat betekent dat ze zowat twintig jaar de regie voeren.

Ook een tweede conclusie is onontkoombaar: de drie wijken van de Protestantse Gemeente Den Haag-Zuidwest presenteren zich op de digitale snelweg erg verschillend. In het verleden hebben de drie webmasters weleens contact met elkaar gehad, maar al gauw bleek dat ze toch elk hun eigen weg moesten gaan. Vincent: 'Je wilt je als wijk profileren, dus we hebben elk een eigen profiel, gericht op onze eigen "achterban"'. Marike: 'Wij hebben destijds gekozen voor een relatief eenvoudig systeem voor de website. De andere wijken kozen voor websites met veel meer mogelijkheden.'

Bosbeskapel

De website van de wijk Bosbeskapel doet qua uiterlijk wat gedateerd aan. Webmaster Hans Lorscheijd beaamt dat: 'De lay-out is nooit veranderd. Ik ben in augustus met pensioen gegaan en het plan is om de website de komende tijd op te frissen. Daar neem ik nu de tijd voor.' Hans werkte als ict'er en is in 2005 met de website begonnen. 'In het begin hebben we expertise van buiten ingehuurd, maar dat bleek nogal duur. Daarom doen we het nu helemaal zelf.'

De site van de Bosbeskapel is handig ingedeeld en staat boordevol informatie over alles wat er in de wijk geschiedt. Zoals het hoort opent de website met activiteiten in de lopende week en een aankondiging van de eerstvolgende kerkdienst. Daarbij zijn meteen ook links te vinden voor mensen die deze dienst willen volgen via audio of video en een button voor de liturgie en zondagsbrief. Prettig is ook de vermelding dat je een abonnement op die zondagsbrief kunt nemen zodat je hem wekelijks in je mailbox kunt vinden.

Shalomkerk

De website van de Shalomkerk is vrij sober en niet erg op de actualiteit gericht. Webmaster Marike Nijveld licht toe dat het een bewuste keuze is: 'Ik werk samen met de zoon van een gemeentelid die technisch onderlegd is en ik doe de inhoud. Omdat we allebei een volledige baan hebben, kunnen we niet zoveel tijd aan de website besteden. De gemiddelde leeftijd in de Shalomkerk is hoog, dus lang niet alle gemeenteleden zijn digitaal actief. Het meest noodzakelijke staat op de site, dat is het uitgangspunt. De kerkenraad heeft weleens de wens uitgesproken dat er meer informatie op de website zou komen, maar een echt plan daarvoor is er nog niet.'

Op de homepage moet je kiezen tussen de Shalomkerk en Buurt-en-kerkhuis Shalom. Bij de eerste tref je wat algemene informatie over 'wie wij zijn'. Verderop is de informatie beperkt. Zo is er geen overzicht te vinden van komende kerkdiensten. Volstaan wordt met een algemene tekst dat er elke zondag om 10.00 uur een kerkdienst is. Wie doorzoekt vindt wel een link naar de liturgie en zondagsbrief voor de komende week waarin je alle informatie vindt over de dienst van de komende zondag en de activiteiten voor de komende week.

Het tweede deel van de website shalomkerk.nl betreft Buurt-en-kerkhuis Shalom, onder meer met informatie over Kies! Voedselbankwinkel. Via het menu kun je vervolgens alle activiteiten

van Stek bekijken, en dat is dan weer een zeer professioneel gemaakte website, boordevol informatie en prachtige, informatieve foto's.

Abdijkerk

De website van de Abdijkerk is twee jaar geleden nog vernieuwd en ziet er aantrekkelijk en eigentijds uit. Vincent Hildebrandt, ook organist in de Abdijkerk, heeft veel ervaring met het bouwen en onderhouden van websites. 'We zien het als een visitekaartje, met veel beeld, korte teksten en zo min mogelijk jargon. We willen namelijk ook mensen van buiten aanspreken, die niet bekend zijn met het kerkelijk gebeuren. Een website moet actueel zijn. Als bezoekers merken dat er verouderde informatie op staat, raak je ze kwijt. En wie toch meer tekst en uitleg nodig heeft, kan die ook vinden, maar moet er dan iets meer moeite voor doen.'

Vincent zorgt ervoor dat het belangrijkste orgaan van de Abdijwijk, de nieuwsbrief, elke donderdag op de site staat. 'Die biedt alle actuele informatie over kerkdiensten en andere activiteiten.' Via een linkje kunnen belangstellenden een abonnement krijgen op de nieuwsbrief. Een eigen Facebookpagina completeert het visitekaartje van de Abdijkerk. Vincent: 'En dan is er ook nog de streaming van kerkdiensten en concerten via een linkje naar kerkdienstgemist.nl.'

De drie webmasters verzetten heel wat werk. Hans Lorscheijd zou wel wat meer medewerking willen hebben vanuit de wijk. 'Het is vaak sleuren om content te krijgen. Nog lang niet iedereen ziet het belang van een goede website.' Ook Marike Nijveld zou wel extra menskracht willen hebben, maar realiseert zich dat dat niet eenvoudig is in een vergrijzende kerk. Vincent Hildebrandt werkt nauw samen met Jantine Wignand, die samen met hem de nieuwsbrief redigeert en zeer precies en accuraat is. En ook met Irene de Vries die de Facebookpagina verzorgt, is er afstemming.

Over de respons op de digitale presentaties zijn de webmasters goed te spreken. Vooral de links naar kerkdiensten worden veel benut, mede 'dankzij' de coronatijd, waarin veel kerkelijke gemeenten hun audiovisuele activiteiten bij de tijd hebben gebracht.

Hans Willems

Kerk in Den Haag

Het beste overzicht van alles wat de kerken in Den Haag te bieden hebben, vinden digitale zoekers op de website van Kerk in Den Haag, de uitgave die tien keer per jaar verschijnt. Het blad zelf is er uiteraard te vinden in pdf-vorm, met ook alle eerder verschenen nummers vanaf 2010 (!). Onder het kopje 'Kerkplekken' zijn links te vinden naar vrijwel alle protestantse en rooms-katholieke kerken en wijkgemeenten in de stad. Onder de kopjes 'Lezen' en 'Doen' worden recente artikelen uit het blad uitgelicht en komende activiteiten in de stad aangekondigd. En uiteraard is er het meest actuele overzicht te vinden van de kerkdiensten in de Hofstad.

Den Haag-Zuidwest

Onze wijkgemeente heeft ook nog een overkoepelende website, die gemaakt is en beheerd wordt door Vincent Hildebrandt. Daarop is de belangrijkste informatie over de wijkgemeenten als geheel te vinden en de links naar de websites van de drie locaties.

Alle websites op een rijtje:

denhaag-zuidwest.nl

abdijkerk.nl

bosbeskapel.nl

shalomkerk.nl

kerkinderhaag.nl

Een God die kan grommen

De ‘Tien Woorden als kompas voor je leven’ liggen mij na aan het hart. Al gebiedt de eerlijkheid mij te zeggen dat daar een groeiproces aan voorafging. Stammend uit een tijd waarin het begrip ‘kindernevendienst’ nog niet was uitgevonden, was ik dus al van jongs af aan een trouwe kerkganger. Het zat gewoon in mijn opvoedingspakket. Het werd wel zo iets

als een ‘TienGebodenSleur’. Zondag na zondag die zware woorden, die steeds meer als een mantra werden beleefd. In onze eerste (Zeeuwse) gemeente was het ook nog eens een verplicht onderdeel van de liturgie.

Tijdens mijn studie in Kampen werd ik echter door deze geboden geraakt. Dat was in een tijd dat er veel (eigentijdse) bewerkingen op de markt kwamen. En dan was er nog goede raad van een Kamper hoogleraar die ons de volgende tip meegaf: ‘Als je in een kerkdienst een heikel, gevoelig punt aan de orde wilt stellen, dan kan het helpen om in elk geval de Tien Geboden als onderdeel in de liturgie op te nemen. Dan heb je in elk geval je orthodoxietest al gehaald...’

Geen gesneden beelden

Het begin van het tweede gebod – ‘Gij zult u geen gesneden beeld maken...’ – is behoorlijk pittig. Wie is God? Wat wil Hij? We kunnen kennelijk op geen enkele manier over Hem beschikken. De ene keer ervaren we de Eeuwige en daarna weer niet. De volgende vraag heb ik zo vaak gehoord en ook mezelf gesteld: ‘Wie en wat bent U?’ ‘Ik-zal-er-bij-zijn-zoals-ik-er-bij-zal-zijn.’ Alleen maar een stem, een roeping? Niets om vast te pakken.

Ik werd wijzer en omarmde woorden van de profeet Jesaja: ‘Want mijn gedachten zijn niet uw gedachten en uw wegen zijn niet mijn wegen, luidt het woord des HEREN. Want zoals de hemelen hoger zijn dan de aarde, zo zijn mijn wegen hoger dan uw wegen en mijn gedachten dan uw gedachten.’ In de NBV zijn ‘gedachten’ veranderd in ‘plannen’. Dat vind ik een verarming.

Maar wat moeten we met al die verschillende Godsbeelden die ook binnen onze wijkgemeente in Zuidwest present zijn? In een jongerengespreksgroep stelde ik dat aan de orde: zoveel verschillende geestelijke stromingen (en dus kerkgenootschappen) binnen het veelkleurige spectrum van ons christendom. Voor de een het Godsbeeld van de ‘streng, al(les)ziende God’. De angst lijkt het van de genade te winnen. Een ander heeft Hem (min of meer) achter op de bagagedrager van haar/zijn fiets zitten en weet precies wat God wel of niet wil of tolereert. En binnen doorsnee PKN-gemeentes lijkt het nu voornamelijk te gaan om het belijden dat God liefde is. Bij dat laatste voel ik me thuis. De woorden van Psalm 139 spelen daarin voor mij een belangrijke rol. Dat de Eeuwige mij kent, beter dan dat ik mezelf ken! Dat geeft rust. Enkel en alleen al het feit dat ik gekend ben. Dat Zij/Hij me draagt. Met me meeleeft. Hoe ‘lief’ wil ik het hebben? Liefde gaat dus dieper dan de oneliner ‘Lief zijn voor elkaar’!

‘Een grommende God...’

De theoloog Alain Verheij publiceerde in Trouw een column met de titel: ‘Heimwee naar een God die kan grommen’. En hij spitst dit als volgt toe: ‘God is veilig voor mij, maar gevaarlijk voor mijn vervelende gedachten en maniertjes.’ Daarmee wordt het al een stuk spannender. Liefde kan gezien worden als ‘door het leven van alledag te wandelen met die grote roze zonnebril op je neus’. God is liefde, toch? Dus wat kan mij nog deren? Maar in mijn optiek heeft liefde ook een scherpe kant. Soms kun/moet je met liefde eens uit je slof kunnen schieten. Niet om je gelijk te halen, maar ‘gewoon’ omdat die ander je na aan het hart ligt. Een ander (of jezelf) de wacht aanzeggen, in de hoop dat je daarmee voorkomt dat je andere mensen in je omgeving of de Eeuwige zelf voor de voeten loopt en/of kwetst.

Dat speelt ons ook binnen de PKN soms parten. Proberen om toch vooral de lieve vrede te bewaren. In heel wat kerkbladen kom ik vaak het begrip 'gezellig' tegen. Pittige discussies lijken niet meer van deze tijd en over onze persoonlijke politieke keuzes hebben we het maar liever niet...

Gods liefde heeft voor mij alles te maken met Zijn intense liefde voor ons en Jezus heeft dat weerspiegeld. In de Zoon worden de trekken van de Vader helder zichtbaar. Maar al kan ik dan niet over God beschikken – Jezus heeft treffend laten zien dat de liefde van God ook met rechtvaardigheid en rentmeesterschap te maken heeft. In de Bijbel worden verkeerde zaken en foute keuzes scherp bij name genoemd. En dan kom ik voor mijzelf uit bij mijn minder geslaagde karaktertrekken. 'Onze vervelende gedachten en maniertjes', zoals Verheij dat benoemt. Dat is niet enkel mijn privéprobleem! Mijn irritante maniertjes en gedachten kunnen mijzelf en anderen danig in de weg staan en het in praktijk brengen van Gods liefde kan daarmee in het gedrang komen. Dan benadeel ik mensen in mijn omgeving. En als ik het doortrek naar 'de wereld'? De intriester gang van zaken wereldwijd, waar in steeds meer landen solidariteit weggevaagd wordt door gedachtegoed als 'Eigen volk eerst'. De Eeuwige gromt niet zomaar... Rechtvaardigheid staat hoog in het hemels vaandel. Hoe krijgen we dat weer boven water? Een liefdevolle opdracht!

ds. Meindert Burema

‘Reformatie impuls voor nieuwe kerkmuziek’

Ooit werd Hervormingsdag (31 oktober) gevierd vanuit een soort triomfalisme: kijk ons protestanten eens goed bezig zijn. Die tijd ligt gelukkig achter ons. Wanneer Petra Oudshoorn en Martin van Wijngaarden op donderdag 31 oktober in de Abdijkerk leiding geven aan een thema-avond over ‘Martin Luther en zijn muziek’, wordt niet de kerkrebel Luther geëerd, maar de man die de kerkmuziek een impuls gaf waarvan op den duur ook de Rooms-Katholieke kerk de vruchten plukte.

‘Kerken hervormen zich voortdurend, de beleving van het geloof is nooit een statisch gebeuren’, zeggen Petra en Martin die elkaar gevonden hebben in de liefde voor kerkmuziek van goede kwaliteit. Petra werkte als schoolmusicus en dirigent, gaf vele jaren leiding aan de Kunstkring in de Abdijkerk en was voorzitter van de locatiecommissie. Martin hecht als predikant veel waarde aan kerkmuziek en is door zijn jarenlange werk in de Lutherse kringen erg bekend met die traditie.

Scheppingsgave

‘Muziek is een scheppingsgave die tot eer van God aangewend moet worden’, zei Luther ooit. Petra: ‘Van alle instrumenten is de stem de mooiste. Zingen moet daarom ontwikkeld worden in de kerk, op school en thuis, was Luthers uitgangspunt. Zingen beschouwde hij als verkondigen, maar ook als bidden, geloven en belijden.’

Op 31 oktober zal een deel van de liederen die Luther componeerde te horen zijn (en ook gezongen worden). Zelf begeleidde hij de zang vaak met een luit, ook in zijn eigen gezin. ‘Luther bewerkte hymnen die al langer bestonden, bijvoorbeeld Gregoriaanse gezangen, en hij vertaalde teksten, maar schreef ook nieuw materiaal. Zijn bekendste lied is “Een vaste burch”, dat nog altijd in veel protestantse kerken gezongen wordt op of rond Hervormingsdag.’ Veertien van zijn composities hebben het Liedboek gehaald. Veel van die teksten en melodieën zouden later gebruikt en verfijnd worden door componisten als Heinrich Schütz, Buxtehude en natuurlijk Bach. Vooral de koralen in verschillende cantates zijn terug te voeren op Luther. In totaal zijn er negenendertig gezangen van Luther bewaard gebleven, maar het vermoeden bestaat dat er meer zijn geweest.

‘Luther moest wel met nieuwe kerkmuziek komen als alternatief voor de gezongen delen in de Latijnse mis. Zijn doel was immers om de kerkdienst in taal te vatten die de gelovigen konden begrijpen. Toen de Reformatie losbrak, liepen de koorscholen leeg. Later zou ook in de Rooms-Katholieke kerk het belang van kerkmuziek in de volkstaal worden ingezien.’

Liedboek

Het is dit jaar vijfhonderd jaar geleden dat het eerste protestantse liedboek in het Duitse taalgebied verscheen. Ook daarover zullen Martin en Petra op 31 oktober vertellen. De bundel heette *Etlich Cristlich lider: Lobgesang und Psalm*, en bevatte vier gezangen van Luther.

‘Wat doen kerkliederen eigenlijk met ons? Zeggen ze iets over wat we geloven en in hoeverre zijn ze daarmee ook een afspiegeling van de tijd waarin we kerk zijn?’ Calvijn zal ook ter sprake komen. Deze hervormer koos met opzet bekende straatliederen voor zijn melodieën om de herkenbaarheid voor de kerkgangers te vergroten.

Thema-avond 'Martin Luther en zijn muziek', donderdag 31 oktober, 19.30 uur, Abdijkerk.

Hans Willems